

ACTIVITATS

TESIS

GRUPS DE RECERCA

ENTREVISTES

AVENÇOS

A FONTS

ART I HISTÒRIA

02/2015 - El moviment veïnal al Barcelonès Nord (1954-1987)

Amb l'arribada de població d'altres indrets de l'Estat espanyol, els municipis de Badalona, Santa Coloma de Gramenet i Sant Adrià de Besòs van experimentar un gran creixement demogràfic a partir de la dècada de 1940. La lluita contra l'infrahabitatge i la manca de serveis bàsics, juntament amb l'acció d'organitzacions catòliques de base i dels militants antifranquistes, van afavorir la configuració d'un fort sentiment d'identificació col·lectiva, així com un potent moviment veïnal que es va desenvolupar durant els darrers anys de franquisme i la transició.

Referències

"El moviment veïnal al Barcelonès Nord (1954-1987)", tesi doctoral de José Miguel Cuesta Gómez, dirigida pel Dr. Martí Marín Corbera i llegida al Departament d'Història Moderna i Contemporània.

Aquesta investigació analitza el potent moviment veïnal que es va configurar durant els darrers anys del franquisme i la transició al Barcelonès Nord, sub-comarca que agrupa els municipis de Badalona, Santa Coloma de Gramenet i Sant Adrià de Besòs, situats al nord de Barcelona. Aquestes poblacions van experimentar un gran creixement demogràfic a partir de la dècada dels 40 i 50 del segle XX, quan es va reprendre l'arribada de població d'altres indrets de l'Estat espanyol.

La lluita diària per millorar l'existència en uns barris on predominava l'infrahabitatge va donar pas a una primerenca organització. Les autoritats franquistes van intentar controlar aquests barris fomentant un model particular d'associacionisme. No obstant, aquests intents de control no van acabar de reeixir per l'acció d'altres factors que van afavorir la configuració d'un potent sentiment d'identificació col·lectiva i de classe que va propiciar el posterior esclat del moviment veïnal.

L'acció d'organitzacions catòliques de base i d'un grup de sacerdots joves que van impulsar un apostolat diferent als barris obrers d'aquestes tres ciutats, juntament amb el paper dels militants antifranquistes van ser cabdals. Els partits polítics d'esquerres marxistes i d'altres organitzacions tradicionalment havien prioritzat el treball a les fàbriques, però progressivament anaren donant més importància a l'acció als barris fins arribar, als anys setanta, a considerar-ho un front de lluita equiparable al sindical.

Va ser als anys setanta quan van esclatar amb tota la seva força un conjunt de lluites als diferents barris de les ciutats del Barcelonès Nord, impulsades per Centres Socials, Comissions de Barri i finalment les Associacions de Veïns. Els motius inicials van ser les mancances materials dels habitatges i de tot tipus de serveis bàsics. Però aviat es van sumar reivindicacions més polititzades contra la dictadura i reclamant uns Ajuntaments democràtics, amb un discurs molt crític amb el sistema capitalista. Les autoritats franquistes locals es van veure desbordades.

En el camí cap a la instauració dels Ajuntaments democràtics el moviment veïnal va viure un moment de crisi entre d'altres motius per la marxa de dirigents veïnals per assumir responsabilitats als nous ajuntaments, el debat sobre quin hauria de ser el paper del moviment en el nou context polític i la crisi de les diferents formacions d'esquerres, així com l'impacte de la mateixa crisi econòmica. No obstant, això no va comportar la desaparició del moviment veïnal ja que durant els anys vuitanta encara van existir conflictes amb una intensitat comparable a la de la dècada anterior, si bé ara responien més a reaccions defensives i no hi havia una voluntat clarament assumida per sectors amplis de població de canviar el sistema polític com havia succeït amb la lluita veïnal contra la dictadura.

Imatge superior esquerra: Plaça Trafalgar al barri de Llefià (Badalona), ocupada per la Policia Nacional i la Guàrdia Urbana (febrer-abril 1986). Font: Arxiu Històric de Llefià.

José Miguel Cuesta Gómez
Departament d'Història Moderna i Contemporània
josemigcuesta@gmail.com

TESIS

Orígens i desenvolupament del feixisme xinès

Quan es parla de feixisme xinès es fa referència a les Camises Blaves o Societat de la Pràctica Rigorosa dels Tres Principis del Poble. Però hi va haver una altra organització, menys coneguda, el Moviment de la Nova Vida, una plataforma feixista de masses basada en la captació, enquadrament i control de la població bàsicament a través de polítiques socials.

[+]

AVENÇOS

La caça amb arc durant el Neolític podria haver ajudat a la cohesió social

S'han recuperat tres arcs de fusta de fa més de 7.000 anys al jaciment de la Draga (Banyoles, Girona), que constitueixen l'evidència més antiga de caça amb arc neolítica. L'escassa aportació de la caça al conjunt de la dieta permet suposar que la seva funció transcendia l'estrictament subsistencial, sent un element que reforçaria el sentit de col·lectivitat i la cohesió social.

[+]

AVENÇOS

Identificada la necròpolis més antiga de la Península Ibèrica

Un estudi amb participació de la UAB ha permès datar les restes de deu individus del jaciment de El Collado (Oliva, València) amb una antiguitat d'entre 9.500 i 8.500 anys, i aporta noves pistes sobre els rituals del dipòsit del cadàver durant el Mesolític. La datació de les restes ha permès identificar-les com les més antigues de la Península Ibèrica.

[+]

AVENÇOS

Gestió sostenible dels recursos alimentaris a les societats caçadores-recol·lectores

La societat yamana, una de les últimes societats caçadores-recol·lectores de Tierra del Fuego, va viure a la zona del canal Beagle i illes properes fins als segles XVIII-XIX. L'estudi de les espècies i les mides de les petxines presents als jaciments arqueològics indica que explotaven els recursos de manera sostenible, atès que no consumien mol·luscs de mida petita.

[+]

